

*California txoj kab ke pov thaiv thiab pab txhawb nqa
Hu-Dawb (800) 776-5746*

Kev Yog Neeg Sawv Cev Saib Xyuas Uas Muaj Kev Tswj Ciam thiab Cov Hauv Kev Xaiv

---

Kaum Hli Ntuj 2015, Luam Tawm #5578.09

1. Kev yog neeg sawv cev saib xyuas (conservatorship) yog dab tsi?

Kev yog neeg sawv cev saib xyuas yog ib tug txheej txheem hauv tsev hais plaub uas tus kws tu plaub txiav txim siab nyob hauv ib lub zwj ceeb twg txog uas koj muaj peev xwm saib xyuas tau koj li kev noj qab haus huv, khoom noj khoom haus, khaub ncaws hnav, chaw nyob, nyiaj txiag, lossis tej kev xav tau ntiag tug. Tej zaum tus tu plaub kuj yuav muab qee qhov ntawm cov cai tseem ceeb no tshem tawm ntawm koj mus los muaj. Tej zaum tus neeg uas muaj feem xyuam kuj yuav raug xaiv tsa los ntawm tus kws tu plaub txhawm rau muab kev txiav txim siab rau koj. Lub tsev hais plaub muab tus neeg ntawd hu ua “tus neeg sawv cev saib xyuas” (conservator). Lub tsev hais plaub muab koj hu ua “tus neeg raug sawv cev saib xyuas” (conservatee). Cov kev yog neeg sawv cev saib xyuas tsuas yog siv rau cov neeg uas muaj hnuv nyoog 18 xyoo lossis siab dua nkaus xwb.

2. Ntau hom sib txawv ntawm kev yog neeg sawv cev saib xyuas yog dab tsi?

Muaj ntau ntau hom ntawm kev yog neeg sawv cev saib xyuas hauv California:

- Kev Yog Neeg Sawv Cev Saib Xyuas Ntawm Kev Txiav Txim hauv Tsev Hais Plaub Txhua Yam (General Probate Conservatorship)

- Tsab Cai Lanterman Petris Short (Lanterman Petris Short Act)
- Kev Yog Neeg Sawv Cev Saib Xyuas ntawm Neeg Vwm (Dementia Conservatorship)
- Kev Yog Neeg Sawv Cev Saib Xyuas Uas Muaj Kev Tswj Ciam (Limited Conservatorship)

3. Kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam yog dab tsi?

Ib qhov kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam yog ib hom ntawm kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas tsim ua los rau cov neeg uas muaj kev tswj ciam taub kev txhim kho. Nws raug tsim ua los mus ua kom paub meej hais tias koj muaj kev ntseeg siab tus kheej thiab muaj kev ywj pheej raws qhov ua tau. Nws tso cai rau koj ceev tau qee cov cai kom koj thiaj tuaj yeem txiav txim siab tau qee yam txog ntawm koj lub neej. Tus kws tu plaub yuav txiav txim txog cov kev txiav txim siab uas tus neeg sawv cev saib xyuas uas yuav txiav txim siab rau.

4. Leej twg thiaj tuaj yeem raug xaiv tsa ua koj tus neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam?

Tus neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam yuav tsum muaj hnuv nyoog 18 xyoo lossis siab dua thiab ua tau txaus koj siab tshaj plaws. Koj muaj peev xwm qhia kom muab ib tug twg uas koj paub xws li ib tug neeg hauv koj tsev neeg lossis phooj ywg, tab sis tus kws tu plaub yuav txiav txim seb leej twg thiaj yuav yog koj tus neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam. Tej zaum tus kws tu plaub kuj yuav xaiv tsa tshaj ib leeg neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam (cov neeg sawv cev saib xyuas sib koom). Nyob rau qee zaus ces cia li xaiv tsa ib lub koom haum ua haujlwm los ua tug neeg sawv cev saib xyuas. Tej zaum tus neeg sawv cev saib xyuas ntawm tsoom fwm hauv cheeb nroog kuj yuav raug xaiv tsa yog hais tias tswj ciam muaj lwm tus lawm.

5. Qhov kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam yuav raug teeb tsa tau li cas?

- Tus neeg sawv cev saib xyuas uas qhia paub xa tsab ntawv thov pab rau hauv tsev hais plaub.
- Yuav tsum muab daim luam qauv ntawm tsab ntawv thov pab rau koj.
- Cov luam qauv ntawm tsab ntawv thov pab raug muab xa mus rau qee leej ntawm koj cov txheeb ze thiab cov koom haum xws li qhov chaw loj hauv cheeb tsam (regional center).
- Ib tug neeg tshuaj ntsuam hauv tsev hais plaub yuav raug xaiv tsa rau koj qhov teeb meem.
- Koj yuav tsum tau mus rau hauv lub rooj lus kho ob tog, tshwj yog hais tias tus kws tu plaub pom zoo rau ib qho kev zam pub.
- Tus kws tu plaub yuav xaiv tsa ib tug kws lij choj los mus sawv cev rau koj.

6. Tus neeg tshuaj ntsuam hauv tsev hais plaub lub luag haujlwm nyob rau hauv tus txheej txheem kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam yog dab tsi?

Tus neeg tshuaj ntsuam hauv tsev hais plaub yuav tsum tau:

- Piav qhia thiab ntsuam xyuas tsab ntawv thov pab nrog koj.
- Ntxig nug koj thiab qhia koj txog ntawm tus txheej txheem kev yog neeg sawv cev saib xyuas.
- Txiav txim hais tias seb koj puas:
  - Muaj peev xwm koom tau rau hauv lub rooj lus kho ob tog,
  - Xav tawm lus tsis pom zoo txog kev yog neeg sawv cev saib xyuas,
  - Tsis pom zoo rau tus sawv cev saib xyuas uas hais tawm lossis nyiam lwm tus dua.

7. Lub luag haujlwm ntawm qhov chaw loj hauv cheeb tsam nyob rau hauv kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam yog dab tsi?

Ntsig txog koj li lus pom zoo ces lub chaw loj hauv cheeb tsam yuav tsum txheeb xyuas koj thiab xa ib tsab ntawv tshaj qhia mus rau lub tsev hais plaub. Tsab ntawv tshaj qhia yuav tsum xam muaj:

- Kev xeeb txawm/qib ntawm koj li kev tsis taus.
- Yam kev pab uas koj tsim nyog muaj.
- Koj tus mob ntawm lub cev.
- Koj tus mob fab siab ntsws thiab kev noj zoo nyob zoo ntawm zej tsoom.
- Cov lus qhia txog cov cai tsij ntsees uas tau thov hauv tsab ntawv thov pab.

Yog hais tias tus sawv cev saib xyuas uas hais tawm yog ib tug neeg muab kev pab cuam, ces tsab ntawv ceeb toom yuav tsum

- Xam muaj cov lus tawm tswv yim txog ntawm qhov seb tus neeg muab kev pab cuam puas tsim nyog ua tau raws koj cov kev tsim nyog muaj.
- Daim luam qauv ntawm tsab ntawv tshaj qhia yuav tsum muab xa mus rau koj thiab koj tus kws lij choj yam tsawg 5 hnuv ua ntej yuav muaj lub rooj lus kho ob tog.

8. Kuv cov cai nyob rau hauv tus txheej txheem kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam yog dab tsi?

Koj muaj txoj cai los mus:

- Paub txog hais tias cov cai twg yuav raug muab tshem tawm thiab paub txog tias kev yog neeg sawv cev saib xyuas yuav ua rau muaj kev hloov rau koj cov cai li cas.

- Tau txais tsab ceeb toom thiab daim luam qauv ntawm tsab ntawv thov pab ntawm kev yog neeg sawv cev saib xyuas yam tsawg 15 hnub ua ntej yuav muaj lub lus rooj kho ob tog.
- Muaj ib tug kws lij choj sawv cev rau koj. Yog tias koj tsis muaj kws lij choj, tus kws tu plaub yuav tsum xaiv tsa kom tau ib tug rau koj.
- Tau txais daim luam qauv ntawm txhua tsab ntawv tshaj qhia uas muab rau tus kws tu plaub los ntawm koj tsev neeg, phooj ywg, chaw loj hauv cheeb tsam thiab lwm tus.
- Nyob rau ntawm lub rooj lus kho ob tog kev yog neeg sawv cev saib xyuas.
- Tawm lus tsis pom zoo txog kev yog neeg sawv cev saib xyuas.
- Muaj ib lub rooj hais plaub uas muaj pawg neeg pab txiav txim rau tus kws tu plaub yog hais tias koj thov.

9. Cov cai twg uas tus kws tu plaub tuaj yeem muab tshem tawm ntawm kuv nyob rau hauv kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam?

Tej zaum tus kws tu plaub kuj yuav tshem qee yam lossis tag nrho ntawm cov cai no:

- Txhawm rau txiav txim txog chaw nyob.
- Txhawm rau muaj kev nkag tau rau cov ntaub ntawv tuav tseg zais cia.
- Txhawm rau yuav txij yuav nkawm.
- Txhawm rau nkag mus rau tej ntawv cog lus.
- Txhawm rau muab kev pom zoo rau kev kho mob.
- Txhawm rau tswj tuav kev mus los sib cuag fab kev sib raug zoo thiab kev nkauj nraug.
- Txhawm rau txiav txim siab txog kev kawm.

10. Kuv yuav qhia tau li cas hais tias kuv tsis tas yuav muaj tus neeg sawv cev saib xyuas?

Koj tuaj yeem qhia tau hais tias koj muaj peev xwm saib xyuas tau koj li kev noj qab haus huv, khoom noj, khaub ncaws hnav, chaw nyob, nyiaj txiag, lossis kev xav tau ntiag tug. Koj tuaj yeem siv tau cov kev pab txhawb thiab kev pab cuam xws li cov hau kev xaiv rau cov kev yog neeg sawv cev saib xyuas xam muaj kev txiav txim siab uas muaj kev pab txhawb los mus pab koj. Saib nqe lus nug thib 12 kom paub txog cov npe kev xaiv rau kev yog neeg sawv cev saib xyuas.

11. Yog lub tsev hais plaub txiav txim hais tias kuv yuav tau muaj ib tug neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam, cov luag haujlwm thiab feem xyuam ntawm tus neeg sawv cev saib xyuas ho yog dab tsi?

Tus neeg sawv cev saib xyuas muaj ib lub luag haujlwm siab los mus ua yam uas tus kws tu plaub tau xaiv tsa nws kom ua, uas txiav txim siab nyob rau koj qhov kev txaus siab tshaj plaws. Tej zaum qhov no kuj yuav xam muaj:

- Kev pab koj kom tau txais kev pab cuam pab txhawb, kev kawm, kev kho mob thiab lwm yam kev pab cuam uas yuav pab koj dhau los ua neeg ywj pheej npaum li qhov yuav ua tau.
- Kev tawm tsam rau xwm txheej ti tes ti taw thaum tsim nyog.
- Kev pab koj tswj tuav koj cov kev xav tau ntiag tug thiab fab nyiaj txiag.

12. Cov kev xaiv txwv txiav tsawg dua rau kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam yog dab tsi?

Ua ntej thaum ib tug neeg yuav tuaj yeem thov lub tsev hais plaub kom tau yog koj tus neeg sawv cev saib xyuas, ces tus neeg ntawd yuav tseev kom muaj raws cai lij choj, txhawm rau txiav txim tias yog cov kev xaiv. Tej zaum cov kev xaiv kuj yuav raug ncu lossis ua kom tsis muaj qhov kev yuav tsum muaj ntawm kev yog neeg sawv cev saib xyuas.

Cov Kev Xaiv Txhua Yam

Kev Txiaiv Txim Siab Uas Raug Txhawb Nqa:

Kev Txiaiv Txim Siab Uas Raug Txhawb Nqa (SDM, Supported Decision-Making) yog thaum koj siv cov phooj ywg ntseeg siab, tsev neeg thiab cov kws txawj haujlwm los mus pab ua kom koj nkag siab txog tej teeb meem thiab cov kev xaiv hauv koj lub neej. Nws yog ib txoj hau kev los mus ua koj qhov kev ywj pheej zoo dua tuaj. Nws txhawb koj thiab muab txoj cai rau koj los mus txiaiv txim siab txog ntawm koj lub neej kom ntau npaum li ntau tau. SDM yog hais txog qhov cov neeg laus feem coob yuav txiaiv txim siab txhua hnuv li cas. SDM kuj tseem:

- Pab koj ua kom ntau yam tshwm sim hauv koj lub neej.
- Pab koj nrhiav kev xaiv hais txog qhov tias koj yuav nyob qhov twg, nyob li cas thiab nrog leej twg nyob.
- Pab koj nrhiav kev xaiv txog ntawm qhov chaw uas koj xav ua haujlwm.
- Pab kom koj muaj kev nqis tes ua hauv koj lub neej hloov qhov lwm tus ua rau koj.
- Cia koj muaj qhov zoo ntau dua qub ntawm lub neej.
- Ntxiv koj li caij nyoog zoo ntawm kev ua haujlwm, kev ywj pheej hauv lub neej txhua hnuv, thiab kev sib sau hauv zej tsoom.

Txoj Cai Ruaj Khov ntawm Kws Lij Choj (Durable Power of Attorney):

Nov yog cov ntaub ntawv raws cai uas koj muab txoj cai raws kev cai rau ib tug neeg twg uas koj ntseeg siab los mus txiaiv txim siab rau koj. Nws yog ib txoj hau kev rau koj kom tau txais kev pab txog ntawm kev pab txhawb thiab kev pab cuam uas koj yuav tsum muaj kom thiaj nyob tau yam ywj pheej. Koj tuaj yeem muab txoj cai rau ib tug neeg twg los tsim ib hom kev txiaiv txim siab, xws li kev kho mob lossis kev nyiaj xtiag, lossis muab txoj cai rau lawv los txiaiv txim siab tag nrho ob hom tib si.

Lwm Yam Kev Xaiv Txhua Yam:

- Koj tuaj yeem koom rau cov pawg neeg ua haujlwm pab tswv yim rau tus kheej xws li People First, lossis mus nrhiav kev cob qhia txog kev pab tswv yim rau tus kheej txhawm rau pab kom koj kawm paub txog hais tias yuav sib txuas lus li cas thiab yuav pab tswv yim li cas rau yam uas koj yuav tsum tau muaj.
- Koj tuaj yeem muab koj cov kev xaiv sau nkag rau koj li Phiaj Xwm Kev Kawm Ib Leeg Zus (IEP, Individualized Education Program) lossis Kev Npaj Ua Raws Phiaj Xwm Ib Leeg Zus (IPP, Individualized Program Plan).
- Koj tuaj yeem npaj rau koj li IEP lossis IPP los ntawm kev xyaum nqis tes ua lub luag haujlwm thiab kev tham nrog ib tug neeg twg uas koj ntseeg siab txog yam uas koj yuav tsum tau muaj thiab yam uas koj ntshaw.
- Koj tuaj yeem nrhiav cov neeg pab los mus pab koj txiav txim siab.

Kev Xaiv Tsj Ntsees

Cov kev xaiv txhawm rau kom tau txais kev pab cuam hauv koj li IEP lossis IPP:

Koj muaj txoj cai los mus caw cov neeg rau koj lub rooj sab laj IEP lossis IPP uas yuav pab txhawb koj nyob rau kev pab tswv yim rau cov kev pab cuam uas koj yuav tsum tau muaj txhawm kom tau txais kev ywj pheej. Cov kev pab tswv yim tuaj yeem yog:

- Koj tus neeg lis haujlwm kev pab cuam.
- Koj tsev neeg thiab cov neeg hauv koj li puag ncig kev pab txhawb.
- Tus neeg pab tswv yim uas raug cob qhia.

Cov hau kev xaiv txhawm rau txiav txim siab txog qhov koj yuav nyob qhov twg thiab yuav nrog leej twg nyob:

- Sab laj txog koj cov kev ntshaw thiab hau kev xaiv nrog ib tug neeg twg uas koj ntseeg siab xws li koj li:
  - Puag ncig ntawm kev pab txhawb (cov neeg uas koj ntseeg siab thiab cov uas pab txhawb koj).
  - Tus neeg muab Kev Pab Cuam Kev Ua Neej Nyob Ywj Pheej (ILS, Independent Living Services).

- Tus neeg muab Kev Pab Cuam Kev Ua Neej Nyob Uas Muaj Kev Pab Txhawb (SLS, Supported Living Services).
- Cov neeg ua haujlwm hauv Chaw Pab Saib Xyuas Zej Tsoom (Community Care Facility) lossis Chaw Pab Saib Xyuas Theem Nrab (Intermediate Care Facility).
- Nug cov neeg uas ntseeg siab seb koj yuav tuaj yeem tau txais kev pab txog nqi xauj tsev tau li cas lossis kev tso npe thov Kev Pab Fab Vaj Tse hauv Tsoom Fwv (Public Housing Assistance).
- Pab tswv yim ntawm koj li IPP thiab muab koj cov kev xaiv sau nkag rau hauv IPP.

Cov hau kev xaiv ntawm kev nkag rau koj cov xov xwm zais cia:

Yog tias koj xav kom ib tug neeg twg uas koj ntseeg siab muab koj cov xov xwm zais cia rau koj, koj tuaj yeem muab kev tso cai los ntawm kev siv ib qho twg ntawm cov kev xaiv no:

- Kos npe rau daim foos tso cai kev kho mob ntawm Tsab Cai Hloov Chaw Tau thiab Muaj Feem Xyuam Tau Hais Txog Kev Tuav Pov Hwm Kev Noj Qab Haus Huv (HIPAA, Health Insurance Portability and Accountability Act).
- Kos npe rau daim ntawv pom zoo txhawm rau daim foos tso cai ntawm cov xov xwm lossis cov ntawv tuav tseg.
- Koj thiab lwm tus neeg tuaj yeem hu rau lub koom haum ua ke thiab koj tuaj yeem muab koj li kev tso cai hauv xov tooj tau.

Cov hau kev xaiv los mus pab koj tswj tuav koj cov nyiaj:

- Koj tuaj yeem kos npe rau txoj cai ntawm kws lij choj hais txog nyiaj txiag. Qhov no tso cai rau ib tug neeg twg uas koj ntseeg siab los mus txiav txim siab txog koj li kev nyiaj txiag thiab cov nyiaj. Txoj cai fab nyiaj txiag ntawm kws lij choj yuav tsum muab nias thwj rau. Koj tuaj yeem muab nws xaus txhua sij hawm uas koj xav tso.
- Koj tuaj yeem muab ib tug neeg twg ua koj tus neeg sawv cev them nyiaj neeg ntawm nyiaj pab ntawm Nyiaj Tau Los Fab Kev Ruaj

Ntseg Pab Ntxiv (SSI, Supplemental Security Income)/Kev Ruaj Ntseg Zej Tsoom (Social Security).

- Muaj cov kev cai lij choj los mus pab tiv thaiv koj cov nyiaj pab SSI/Kev Ruaj Ntseg Zej Tsoom.
- Koj tuaj yeem muab cov kev pab cuam sau nkag rau hauv koj li IPP txhawm rau pab koj tswj tuav koj cov nyiaj, xws li koj tus tub num kev pab cuam txog kev ua neej nyob ywj pheej.
- Kev Ntseeg Siab ntawm Cov Kev Xav Tau Uas Tshwj Xeeb (Special Needs Trust) tuaj yeem raug muab tsim rau koj. Tom qab ntawd tus neeg ntseeg siab yuav tswj tuav koj cov nyiaj.
- Koom npe tso nyiaj hauv tuam txhab nyiaj: koj tuaj yeem teeb tsa ib lub npe tso nyiaj nrog ib tug neeg twg uas koj ntseeg siab txhawm rau pab koj sau tshev, tso nyiaj lossis rho nyiaj.

Cov kev xaiv uas pab txog koj cov kev xav tau fab kev saib xyuas kev mob nkeeg rau koj:

- Koj tuaj yeem kos npe rau daim Ntawv Txib Kev Saib Xyuas Kev Noj Qab Haus Huv Ua Ntej (Advance Health Care Directive), yog li ntawd koj cov kev ntshaw thiaj li raug ua raws. Yuav tsum muaj ob tug neeg ua pov thawj li qauv tes kos npe lossis muab nias thwj rau thiab tuaj yeem muab hloov lossis xaus txhua sij hawm uas koj xav ua.
- Vim koj yog tus neeg mob, cov kws kho mob yuav tsum qhia koj txog ntawm cov kev pheej hmoo thiab nyiaj pab ntawm kev kho mob, lwm cov kev kho mob uas muaj thiab yam uas yuav tshwm sim yog tias tsis kho.
- Yog tias koj tsis muaj peev xwm txiav txim siab tau:
  - Koj tus neeg uas txheeb ze koj tshaj plaws (xws li niam lossis txiv) tuaj yeem tso cai rau kev saib xyuas kev mob nkeeg.
  - Koj qhov chaw loj hauv cheeb tsam tuaj yeem tso cai rau qee yam kev kho mob, kev phais mob, lossis kev kho hniav nyob rau qee sij hawm.
  - Kws kho mob thiab kws kho hniav tuaj yeem txiav txim siab tau nyob rau thaum muaj mob ceev.
- Yuav tsum muaj kev tso cai hauv tsev hais plaub rau cov kev kho mob tsi ntsees.

- Yog tias koj yog neeg nyob rau hauv ib lub Chaw Pab Saib Xyuas Theem Nrab (ICF, Intermediate Care Facility)/Chaw Pab Fab Neeg Tshuaj Mob Uas Muaj Kev Txawj (SNF, Skilled Nursing Facility) thiab yog tias tsis muaj leej twg muaj kev tso cai raws kev cai lij choj los mus txiav txim siab rau kev kho mob lawm ces pawg saib xyuas cai tswj tuaj yeem pom zoo rau kev kho mob.

Cov hau kev xaiv los mus pab koj txog ntawm koj li kev mus los sib cuag fab kev sib raug zoo/kev nkauj nraug:

Cov kev pab cuam hauv koj li IEP lossis IPP tuaj yeem xam muaj cov kev pab txhawb los mus pab koj txog kev mus los sib cuag xws li kev thoob tswv yim, kev pab cuam rau kev ua neej nyob ywj pheej, thiab cov kev pab cuam rau kev ua neej nyob uas muaj kev pab txhawb. Koj kuj tseem tuaj yeem tau txais kev kawm hauv cov hom kawm txog kev txawj fab kev sib raug zoo, kev paub txog kev nyab xeeb, thiab kev yuav ua li cas kom muaj kev mus los sib cuag fab kev noj qab haus huv nrog lwm tus. Qhov nov tuaj yeem xam muaj cov kev mus los sib cuag nrog hluas nraug thiab hluas nkauj.

Cov hau kev xaiv los mus pab koj txog ntawm koj cov kev txiav txim siab fab kev kawm:

Koj tuaj yeem muab txoj cai rau ib tug twg uas koj ntseeg siab los mus pab rau koj li kev txiav txim siab fab kev kawm. Koj tuaj yeem muaj txoj cai ruaj ntseg ntawm kws lij choj lossis ib txoj haujlwm uas hais kom ua txog ntawm kev tso cai txiav txim siab fab kev kawm.

Cov hau kev xaiv los mus pab koj xa ntawv foob ib qhov teeb meem hauv tsev hais plaub:

Yog tias koj xav xa ntawv foob ib qhov teeb meem rau hauv tsev hais plaub, lub tsev hais plaub tuaj yeem xaiv tsa ib tug neeg twg pab koj tham nrog koj tus kws lij choj thiab hais nrog lub tsev hais plaub. Tus neeg no hu ua Neeg Saib Xyuas Kev Txuas Lus (Guardian ad Litem). Tus Neeg Saib Xyuas Kev Txuas Lus yuav

sawv cev rau koj hauv tsev hais plaub yog tias koj tsis muaj peev xwm mus tau tom tsev hais plaub lossis tsis muaj peev xwm nkag siab tau.

13. Kuv puas tau them cov nqi pab cuam thiab cov nqi tsev hais plaub hauv kuv qhov teeb meem kev yog neeg sawv cev saib xyuas?

Lub tsev hais plaub yuav txiav txim seb koj puas tsim nyog kom them cov nqi pab cuam kev xa ntawv foob, cov nqi pab cuam ntawm cov kev pab cuam raws cai thiab cov nqi tsev hais plaub.

14. Cov cai uas TSIS muaj nyob hauv kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam yog dab tsi?

Tus neeg sawv cev saib xyuas tsis tuaj yeem:

- Tswj koj cov nqi zog los ntawm ib txoj haujlwm lossis nyiaj hli,
- Pom zoo rau kev kho mob phom sij,
- Quab yuam kev siv tshuaj kho mob rau koj,
- Muab koj ua kom muaj tsis taus menyuam,
- Hais kom koj cog lus rau ib lub tsev ceev haujlwm,
- Pom zoo rau kev kho mob uas siv hluav taws xob tua kab mob (ECT, electro-convulsive shock therapy),
- Pom zoo rau siv lus ntxias kho mob xiam hlwb kom zoo (psychotherapy),
- Muaj lwm txoj cai uas TSIS tau tawm lus txib tsij ntsees los ntawm lub tsev hais plaub.

15. Cov cai twg uas kuv ceev tseg rau hauv kev yog neeg sawv cev saib xyuas muaj ciam ciam?

Koj ceev koj txoj cai los mus:

- Tswj koj cov nqi zog lossis nyiaj hli,
- Tsim lossis hloov daim ntawv teev tseg txhawm rau hais tias leej twg yuav tau koj tej khoom ntiag tug thaum uas koj tuag lawm,

- Yuav txij yuav nkawm tshwj tias tus kws tu plaub tsi ntsees tshem txoj cai ntawd mus lawm,
- Tau txais kev xa ntawv ntiag tug,
- Xaiv tsa tshwj tias tus kws tu plaub tsij ntsees tshem txoj cai ntawd tawm,
- Raug sawv cev los ntawm tus kws lij choj,
- Thov ib tug neeg sawv cev saib xyuas,
- Thov kom muab kev yog neeg sawv cev saib xyuas xaus.

16. Kuv tuaj yeem ua tau dab tsi yog tias kuv tsis pom zoo nrog kuv tus neeg sawv cev saib xyuas lossis xav xaus qhov kev yog neeg sawv cev saib xyuas muaj ciam ciam?

- Hu rau koj tus kws lij choj, neeg tshuaj ntsuam ntawv sau tseg txog kev muab qub txeeg qub teg ntawm tsev hais plaub, chaw loj hauv cheeb tsam, phiaj xwm leej hnuv, neeg ua haujlwm pab txhawb, lossis Koom Haum Uas Muaj Tsoom Tswj Kav (OCRA, Organization Comprised of Regulatory Affairs).
- Thov rooj lus kho ob tog hauv tsev hais plaub.
- Thov koj tus neeg lis haujlwm kev pab cuam ntawm chaw loj hauv cheeb tsam (regional center service coordinator) txhawm rau kom tau ib lub rooj sab laj IPP.

17. Thaum twg kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam mam li xaus?

- Thaum muab xaus los ntawm tus kws tu plaub.
- Thaum uas tus neeg sawv cev saib xyuas lossis tus neeg raug ceev tseg tuag lawm.
- Daim ntawv txib hauv tsev hais plaub uas hais tias kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam tsis tas yuav muaj ntxiv lawm.
- Tus neeg sawv cev saib xyuas xa ib tsab ntawv thov pab rau lub tsev hais plaub txhawm rau tawm haujlwm.

18. Tus Neeg Thoob Tswv Yim Txog Cai Neeg Thov Kev Pab (Clients' Rights Advocate) yuav pab kuv tau li cas?

Tus Neeg Thoob Tswv Yim Txog Cai Neeg Thov Kev Pab tuaj yeem pab los ntawm:

- Qhia koj txog ntawm koj cov kev muaj cai,
- Kev qhia koj lossis koj tsev neeg txog ntawm cov kev xaiv ntawm kev yog neeg sawv cev saib xyuas muaj ciam,
- Kev nrog koj tham lossis kev pab koj tham nrog koj tus kws lij choj, neeg tshuaj ntsuam hauv tsev hais plaub thiab lwm tus uas tuaj yeem pab tau koj.

19. Kuv yuav paub tau li cas yog tias kev yog neeg sawv cev saib xyuas uas muaj kev tswj ciam raug txib los ntawm tus kws tu plaub?

- Koj yuav tau txais daim luam qauv ntawm tus kws tu plaub daim ntawv txib.
- Tus kws tu plaub daim ntawv txib yuav qhia koj txog cov cai uas tau muab rau tus neeg sawv cev saib xyuas.

20. Lwm tus yuav paub tau li cas hais tias kuv muaj ib tug neeg sawv cev saib xyuas?

Tus neeg sawv cev saib xyuas yuav tsum muab cov luam qauv raws cai ntawm **Cov Ntawv Kev Yog Neeg Sawv Cev Saib Xyuas (Letters of Conservatorship)** rau lwm leej lwm tus. Cov luam qauv raws cai yuav tsum xam muaj tshooj lees paub tiav hlo ntawm **Cov Ntawv Kev Yog Neeg Sawv Cev Saib Xyuas** ua ntej yuav muab tiam li ib tug neeg sawv cev saib xyuas.

Xav paub xov xwm ntau ntxiv ces hu rau

Disability Rights California

Xov Tooj Hu Dawb: (800) 776-5746

Nplooj 15 ntawm 15

**Chaw Ua Haujlwm Kev Pab Txhawb Txoj Cai ntawm Cov
Neeg Siv Kev Pab Cuam**

Xov Tooj Hu Dawb: (800) 390-7032

*Disability Rights California tau nyiaj pab los ntawm ntau qhov chaw, xav
tau tag nrho cov npe ntawm cov chaw pab nyiaj, ces mus rau*

[http://www.disabilityrightsca.org/
Documents/ListofGrantsAndContracts.html.](http://www.disabilityrightsca.org/ Documents/ListofGrantsAndContracts.html)